

Arbetshistoriska seminariet hösten 2022

Arbetshistoriska seminariet vid Lunds universitet bedriver sedan 1985 en öppen seminarieverksamhet som syftar till att öka den historiska förståelsen för samhällsförändring ur ett underifrånperspektiv. Verksamheten strävar efter att vara en mötesplats för akademiker och en intresserad allmänhet.

För närmare upplysningar, kontakta Emma Hilborn via mail: emma.hilborn@hist.lu.se.

Torparen är en kvinna

Föredrag av Malin Nilsson

Söndag 2 oktober kl. 14.00, Statarmuseet, Torupsvägen 606-59, Bara

Det här föredraget handlar om genusarbetsdelning i svenska torparhushåll under 1800-talet. Fram till andra delen av 1700-talet kunde en relativt stor andel av de som tjänade som dräng och piga etablera ett eget hushåll och ha en egen liten gård efter att de gift sig. Men efter 1750-talet minskade den andelen. Istället ökade antalet människor som arbetade helt eller delvis på någon annans jord under hela livet. Antalet torpare, backstugusittare, gatufolk och inhyses fyrdubblades mellan 1750 och 1850. Men hur påverkades vardagen av den här processen? Påverkades kvinnor och män olika? Föredraget fokuserar på hur arbetsfördelningen i de jordlösa hushållen såg ut och framförallt på gruppen torpare. Torparhushållet bestod nästan alltid av ett gift par och definierades av dagsverksskyldighet till jordägaren. Hur delades dagsverksskyldigheten mellan män och kvinnor? Och hur påverkade det arbetsfördelningen på torpet?

Malin Nilsson jobbar som forskare och lärare vid Ekonomiskhistoriska institutionen vid Lunds universitet.

Föredraget är ett samarrangemang mellan Arbetarhistoria vid Lunds universitet, Centrum för Arbetarhistoria, ABF Skåne och Statarmuseet.

Arbetarkonflikten 1908 och greve Wachtmeister. Om de skånska lantarbetarna och torparkonflikten vid Trolle- Ljungby

Föredrag av Elisabeth Björner och Johan Pries

Måndag 10 oktober 2022, kl. 18.00, Bromölla Bibliotek, Hermansens gata 22, Bromölla

Vid 1900-talets början styrde stora godsägare över många delar av människors liv på den skånska landsbygden. Statare, daglönare, torpare och andra jordlösa hade inte mycket att sätta emot de stora markägarna och arrendatorerna. Denna maktkoncentration utmanades på många olika vis, inte minst av att arbetare inom jordbruket från och med 1904 organiserade sig i Skånska Lantarbetarförbundet. Men trots denna nya fackförening, som på bara några år samlade 10 000 medlemmar, var det svårt för landsbygdens småfolk att hävda sin röst. I detta sammanhang blev folkets hus och folkets park snabbt viktiga samlingspunkter på den skånska landsbygden, inte bara för arbetarrörelsen utan även för andra som var beredda att ta ställning för rättigheten att fritt verka i föreningar. En sådan plats skapad av de skånska lantarbetarna själva var Vanneberga

Folkets Hus, strax bredvid Trolle-Ljungby slott, där en av de hårdaste striderna mellan godsens och landsbygdens jordlösa skulle komma att utspela sig.

Elisabeth Björner har en master i samhällsgeografi från Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi vid Lunds universitet och jobbar nu som administratör på stadsbyggnadsförvaltningen, Helsingborgs stad.

Johan Pries är filosofie doktor i historia, och han forskar och undervisar om folkrörelser, samhällsplanering och stadsutveckling på Institutionen för Kulturell och Ekonomisk geografi vid Lunds universitet.

Föredraget arrangeras av Arbetarhistoria vid Lunds universitet, Centrum för Arbetarhistoria och ABF Skåne.

Kustnära yrkesfiske i förändring

Föredrag av Malin Andersson

Torsdag 20 oktober kl. 17:30, Råå Museum, Museiplanen 1, Råå

Fiskenäringen har genomgått förändringar av flera slag sedan decennier. Samtidigt som fiskenäringen har rationaliserats har besöksnäringen vid kusten expanderat. Fiskarkåren har minskat i antal utövare och näringen måste förhålla sig till nya informella krav och förväntningar på turismutveckling, inte minst från politiskt håll. Malin Andersson, fil. dr i tjänstvetenskap, besvarar dessa frågor efter att ha utforskat den kustnära fiskenäringen längs västkusten under 2000-talets första årtionden. I fokus för presentationen står hennes avhandlingsstudie som uppvisar olika uttryck för den politiska styrningen av fiskenäringen och kustnära yrkesfiskares arbete med att välkomna besökare. Frågor som besvaras i föreläsningen är hur ett traditionellt arbete tar form i lokala ekonomier som präglas allt mer av turism och vad som egentligen sker i skärningspunkten mellan politisk styrning och yrkesfiskares vardag?

Malin Andersson fil. dr. är postdoktor vid Institutionen för Service Management och tjänstvetenskap, Campus Helsingborg, Lunds Universitet.

Föredraget arrangeras av Arbetarhistoria vid Lunds universitet, Centrum för Arbetarhistoria och ABF Helsingborg.

Ångvelocipeden och äktenskapet. Om bilkonstruktören Jöns Cederholm och hans hustru Hanna

Föredrag av Peter K. Andersson

Onsdag 26 oktober 2022, kl. 18.00, Surbrunnsparken, Surbrunnsvägen 24, Ystad

En av de mest kända händelserna i Ystads historia är kanske konstruktionen av det som brukar kallas den första svensktillverkade bilen. Målarmästare Jöns Cederholm byggde två ångdrivna bilar under 1890-talet, varav den ena finns bevarad. Men han var också en intressant personlighet i sig själv och hans utförliga dagböcker skildrar tillvaron för en man som slets mellan professionella ambitioner och ett stormigt privatliv. Det här föredraget kommer med andra ord att handla lika mycket om hans fru Hanna, som var en stark och modern kvinna, till synes fast i ett problematiskt äktenskap.

Peter K. Andersson är lektor i historia vid Örebro universitet och författare till ett flertal historiska böcker, bland annat *På stadens skuggsida. Människor och brott i Jack the Rippers London* (2017) och *Komikerns historia* (2020).

Föredraget arrangeras av Arbetarhistoria vid Lunds universitet, Centrum för Arbetarhistoria och ABF Österlen.